

12. forhør.

[Se den originale transskription.](#)

Forhøret afholdt: 26. august 1831.

Sted: Nørre Herreds tingsted, Grenaa.

Forhørsleder og skriver: Herredsfoged justitsråd Aagaard, Grenaa.

Vidner: Jens Peter Harboe og J. Andersen af Grenaa.

Fælles for alle afhørte i retten: De blev formanet til at sige sandheden, og deres forklaring blev afgivet under ed.

Indkaldt til forhør: 1. Arrestantinden Gjertrud Sørensdatter. Hun blev uden bånd og tvang fremstillet for retten.

Forklaring: Hun blev foreholdt den forklaring, som hendes søn, Jens Sørensen, afgav ved forhøret den 23. august. Hun bekræftede, at hun dagen efter Mettes barnefødsel havde fortalt ham, at Mette havde kvalt sit barn. Hun erklærede, at hendes søns forklaring var sandhed, og hun tilstod nu at have set, at Mette efter at have taget barnet fra hende med magt omspændte dets mund med sine fingre og på den måde søgte at kvæle barnet; men hun ved med vished, at barnet var levende, da det kom i gruekedlen. Men om det var levende, da det blev taget op af gruekedlen, det forsikrer hun gentagne gange ikke at vide. Hun forklarer nu også, at hun med vished så, at hendes datter, Ane Dorthea, var den, der kom Mettes barn i gruekedlen, og at hun også var den, der tog barnet op af gruekedlen og kom det over i masktønden. Hun blev ved med at forsikre, at begge hendes døtre var lige enige om at mishandle barnet og enige om, at barnet skulle ombringes. Mette fulgtes hele tiden med Anne Dorthea og var ved dennes side under mishandlingen, helt fra det tidspunkt, da Mette havde gjort forsøg på at kvæle barnet. Hun kunne ikke nærmere opgive, hvilken andel Mette og Ane Dorthea, hver for sig, har haft i barnets mishandling og død, ud over hvad hun har forklaret.

På dommerens opfordring til hende om at uddybe, hvad Mette og Ane Dorthea havde sagt til hinanden under barnets mishandling eller fra den tid, det blev taget fra hende, erklærede hun, at det kunne hun ikke erindre. Og skønt dommeren forestillede hende det usandsynlige i hendes forklaring, vedblev hun dog sin forsikring om ikke at have hørt, hvad døtrene havde sagt til hinanden i bryggerset den 25. juli om morgenen. Hun har heller ikke senere hørt døtrene sige noget, som kunne oplyse herom. Hun forsikrer atter, at det ikke var hende muligt at frelse barnet fra dets mishandling, da det var Mettes og Ane Dortheas faste forsæt, at det skulle ombringes. Desuden var hun for gammel og svag til at modstå døtrene. På dommerens opfordring til hende om at forklare, hvorfor hun hele tiden har omtalt Mette som den, der var årsagen til den ulykke, som nu havde ramt hende og hendes hus, og som den, der havde skilt barnet ved livet, og derimod ikke omtalt Ane Dorthea, uagtet dennes virksomme andel i barnets mord. Hvad det første angik, erklærede hun, at hun derved sigtede til Mettes tavshed om hendes svangerskab, og hvad det sidste angik, da ville hun nødig åbenbare noget, som kunne være Ane Dorthea til skade og tillige føre denne i ulykke, så hun selv derved risikerede at miste begge sine døtre fra sin gård. Hun forsikrede, at hendes sønner, Søren og Jens, har været aldeles uvidende om deres søster Mettes frugtsommelighed, og at de ikke

vidste noget om fødslen, eller hvad der i den anledning passerede, førend ved middagstid samme dag, som barnet var født om morgenen.

Indkaldt til forhør: 2. Arrestantinden Mette Sørensdatter, som uden bånd og tvang blev fremstillet for retten.

Forklaring: Hun gentager sin tidligere aflagte forklaring: At hun var den, der tog barnet fra sin moder Gjertrud med sin søster Ane Dortheas hjælp, og forsøgte at berøve barnet livet ved at omspænde dets mund og hals med sine fingre, men barnet blev dog ikke kvalt derved. Så var det, at hendes søster, Ane Dorthea, med hendes vilje kom det endnu levende barn i gruekedlen og derefter i masktønden. Hun forsikrer, at hun ikke kan forklare, hvorfor barnet blev taget op af gruekedlen og lagt i masktønden. Skønt dommeren forestillede hende det urimelige i denne forklaring, kunne han ikke få hende til at give en anden forklaring. Det var med hendes vilje, at Ane Dorthea kom barnet i masktønden, og de var begge enige om at hjælpes ad med at aflive barnet. Dette fastholdt hun over for dommeren, ligesom hun forsikrede, at hendes moder ikke kunne have afværget barnets mishandling eller frelst dets liv. Det var hendes og Ane Dortheas bestemte forsæt, at barnet skulle ombringes, men hun gentager og forsikrer, at dette forsæt først vågnede, enten hos hende eller hendes søster, i det øjeblik, barnet blev født og taget fra Gjertrud. På dommerens spørgsmål hvorfor hun ikke havde belavet sig på børnetøj, da hun dog, eftersom hun havde haft samleje med en mandsperson, måtte antage, at hendes tiltagende førlighed kunne være en følge af dette samleje, erklærede hun, at hun ikke havde belavet sig på børnetøj, fordi hun aldrig havde haft den tanke, at hun var frugtsommelig, før hun fødte barnet. Anden forklaring var det ikke muligt at få ud af hende.

På dommerens spørgsmål, om hun havde søgt råd hos nogen for den sygdom, hun antog var årsag hendes førlighed, svarede hun, at hun 4 - 6 uger førend fødslen søgte råd hos den praktiserende læge, cand. med. Hansen i Grenaa. Hun forsikrer, at hun ikke ved af, at hun og Ane Dorthea drøftede eller aftalte noget inden eller under barnets mishandling i bryggerset den 25. juli om morgenen. Hun blev foreholdt de forklaringer, som regimentschirurg Wellerop, indsidder Søren Hansens hustru, Karen Jensdatter, samt indsidder Søren Blok havde afgivet ved forhøret den 18. august, og hun vedgik disse forklarings rigtighed.

Indkaldt til forhør: 3. Arrestantinden Ane Dorthea Sørensdatter, _____ som uden bånd og tvang blev fremstillet _____ for retten.

Forklaring: Dommeren pålagde hende at sige sandhed. Hun forklarede: Hun hørte ikke den 25. juli, at hendes søster Mette råbte eller tilkaldte hendes moder i bryggerset. Efter at have sagt disse ord og atter at være blevet formanet til sandhed, forklarede hun: At hun i dagligstuen hørte en tummel i bryggerset, som gav hende anledning til at gå derud. Da hun kom derud, så hun, at hendes moder, Gjertrud, stod ikke langt fra døren, som fører fra bryggerset til køkkenet, med et barn i armene og skændtes med sin datter Mette, fordi Gjertrud ville ind i stuen med barnet. Det ville Mette ikke tillade. Hun ville tage barnet fra Gjertrud. Da Ane Dorthea blev klar over dette, forhindrede også hun sin moder i at komme ind i stuen med barnet, fordi hun lige som Mette, ønskede at ombringe barnet.

Da de to søstre i forening havde forhindret Gjertrud i at komme ind i stuen, tog Mette barnet fra Gjertrud og omspændte dets mund og hals med sine fingre. Derefter tog hun barnet som, da det kom fra Mette og over i hendes hænder, med et skrig tilkendegav, at det var levende. Hun lagde det i gruekedlen og derefter

over i masktønden. Ingen sagde til hende, at hun skulle komme barnet i gruekedlen eller masktønden, men hun og Mette fulgtes ad til begge dele og var enige om, og hinanden behjælpelige med at ombringe Mettes barn. Hun forsikrer, at hun ikke husker, om der fandt nogen ordveksling sted imellem hende og Mette eller imellem Gjertrud og døtrene om barnets død før eller under mishandlingen af det. Hun forsikrer tillige, at hendes moder ingen del har i barnets mishandling eller død. Hun husker ikke, om moderen advarede imod at gøre barnet fortræd, men hun erindrer, at Gjertrud blev stående på samme sted, hvor hun stod, da barnet blev taget fra hende. Hun forklarede, at hun tog barnet af gruekedlen og kom det i masktønden, fordi hun troede, at der ikke var vand nok i gruekedlen til, at barnet kunne omkomme. Beslutningen om at aflive barnet vågnede først hos hende, da barnet blev taget fra Gjertrud, og Mette havde forsøgt på at kvæle det, og imellem hende og Mette eller nogen anden har der aldrig været tale om at ombringe Mettes barn, når det fødtes. På hvilket tidspunkt barnets liv ophørte, ved hun ikke. Så vidt hun erindrer, var Mette den første, som forlod bryggerset efter barnets død, og hun selv var den sidste. Hun kunne ikke nærmere oplyse, hvad andel enhver af dem (Ane Dorthea og Mette) har haft i barnets mishandling og død.

Da Rasmus Østermanns kone den 25. juli om morgenen klokken 8 var inde hos Gjertrud for at låne en skræppe, stod Ane Dorthea i bryggerset og vaskede de blodige strømper, som Mette havde på under barnefødslen. Hun blev foreholdt den forklaring, som hendes broder Jens Sørensen havde afgivet ved forhøret af 23. august om, at han skulle sige, at hun den 25. juli om morgenen, havde været ved fårene i marken, i fald nogen spurgte ham derom. Hun vedgik, at hendes broders forklaring var rigtig, og tilstår nu, at hun den 25. juli ikke havde været i marken, men blot været ude i en liden toft, som grænser til den have, der ligger ved siden af hendes mors gård. Ligeledes tilstår hun nu også, at døren imellem gården og Gjertruds dagligstue ikke var låst, og dette svarer ikke til hendes tidligere afgivne forklaring. Årsagen til hendes første, usande forklaringer vedrørende disse to punkter kunne hun ikke opgive, og trods dommerens henstilling var det ikke muligt at få anden forklaring ud af hende. Hun vedblev at forsikre, at årsagen til, at hun havde deltaget i Mettes barns mishandling og drab, ene og alene var kærlighed til Mette. Med barnets død mente hun at kunne skjule sin søsters barnefødsel.

Hendes afgivne forklaring i dag for forhøret blev forelagt hende, og hun forsikrede, at den var overensstemmende med sandheden, og at den var rigtigt tilført i protokollen.

Indkaldt til forhør: 4. Cand. med. Hansen, praktiserende læge i Grenaa. _

Forklaring: Det var muligt, at arrestantinden Mette Sørensdatter kan have været hos ham for at få råd og hjælp m.h.t. standsning af hendes månedlige renselse. Men uagtet at han så hende ved besigtigelses- og obduktionsforretningen i Veggerslev den 26. og 27. juli., tør han dog ikke genkende hende med vished som den, han har set før. I al fald har han kun set hende en enkelt gang. Videre oplysning kunne han ikke give.

Indkaldt til forhør: 5. Arrestantinderne Gjertrud og Mette Sørensdatter blev atter fremstillet for retten uden bånd og tvang.

Forklaring: De forklarede hver for sig, at de tydeligt hørte, at Mettes barn gav skrig efter at være kommet i Ane Dortheas hænder, da denne den 25. juli om morgenen, således som tidligere forklaret, tog barnet fra Mette og kom det i gruekedlen. De forklarede tillige, at Mette ikke havde barnet i sine hænder, efter at Ane Dorthea havde taget det fra hende.

Arrestantinderne blev igen indsat i deres arrester. Forhøret blev nu sluttet til beskrivelse.

Dommeren bemærkede: At årsagen til, at forhøret ikke blev fortsat fra den 24. juli til den 8. august, var, at de pågældende først blev indsat i arresthuset her den 7. august, og så længe de ikke var fængslet og anholdt og helt afsondret fra hinanden og fra deres omgivelser, frygtede dommeren at forhørets fortsættelse snarere ville skade end gavne sagens sande oplysning, ligesom det også var at befrygte, at en fortsat eksamination ville have haft skadelige følger for pågældendes helbred, så længe de ikke var restituerede. Tilmed havde dommeren i denne mellemtid underhånden søgt at få kundskab om alle de omstændigheder, der kunne lede til oplysning om sagens sande sammenhæng.

Retten hævet.

Aagaard

Skriftens rigtighed bevidnes herved under min haand og mit segl.

Grenaae, den 31 Augt 1831.

Indsendt til Amtet den 1 ste sept. 1831 med eet bilag.

Aagaard

Fremlagt ekstraretten på Nørre Herreds tingsted den 16de september 1831.

Aagaard